

KATEDRA FINANČNÍHO PRÁVA A FINANČNÍ VĚDY

Finanční právo I (HPOP0025)

Název předmětu v jazyce výuky/ v anglickém jazyce/v českém jazyce:	Finanční právo I/ Financial Law I
Kód předmětu:	HPOP0025
Typ předmětu:	povinný předmět (PP)
Podtyp předmětu:	–
Kredity:	3
Semestr:	zimní semestr (ZS)
Garantující pracoviště:	KFP
Garant/ka	prof. JUDr. Radim Boháč, Ph.D..
Způsob výuky:	přednáška + seminář
Rozsah výuky:	2+2
Jazyk výuky:	čeština
Kontrola studia:	klasifikovaný zápočet
Forma zkoušky:	–
Celkový počet termínů pro splnění kontroly studia v akademickém roce:	3
Rekvizity formální (prerekvizity a korekvizity):	Zápis předmětu je podmíněn absolvováním předmětů Teorie práva II, Římské právo a základy novodobého práva soukromého II, Ústavní právo I, Občanské právo hmotné I a Úvod do studia práva
Rekvizity materiální (doporučení pro zápis předmětu):	Pro zapsání předmětu Finanční právo I je vhodné, aby student měl absolvovány nebo alespoň zapsány předměty Ústavní právo II a Správní právo I
Navazující předměty:	Finanční právo II
Opakovaný zápis neabsolvovaného předmětu:	ano, jedenkrát v bezprostředně následujícím akademickém roce
Opakovaný zápis absolvovaného předmětu:	ne
Předmět profilujícího základu:	ano
Základní teoretický předmět profilujícího základu:	ne

Anotace

Studující absolvováním předmětu získají znalosti o teoretických základech finančního práva a finanční vědy, osvojí si dovednosti významné pro jejich uplatnění a získají schopnost uvažování o hodnotových otázkách finančněprávní regulace. V rámci předmětu je pozornost nejprve zaměřena na obecnou část finančního práva (zejména vymezení finančního práva, jeho pramenů, předmětu, subjektů a obsahu, dozorových postupů ve finančním právu). Následně se studující seznámí a získají znalosti z jednotlivých podoborů finančního práva, a to měnového a devizového práva, práva finančního systému, bankovního práva, pojišťovacího práva, práva kapitálového trhu, AML práva, rozpočtového práva a dotačního práva. Je tak věnována pozornost všem klíčovým podoborům finančního práva s výjimkou práva daňového, které je náplní předmětu Finanční právo II.

Studující by měli být po absolvování předmětu schopni aplikovat právní pravidla na zadané skutkové okolnosti a uplatnit teoretické koncepty obecné části předmětu v jednotlivých podoborech finančního práva. V seminářích předmětu studující řeší konkrétní úkoly z probíraných podoborů finančního práva, čímž se učí aplikovat teoretické poznatky na konkrétní skutkový stav a nalézt správné řešení. Úkoly zpracovávají na základě práce s právními předpisy, ve kterých se tak učí správně orientovat a vnímat jejich vzájemné souvislosti. Studující dále v průběhu semestru na základě zadání studují předepsanou judikaturu k probíraným tématům a vybrané judikáty jsou blíže rozebírány na seminářích.

Pro předmět je k dispozici vzdělávací plán obsahující jednotlivá témata předmětu, jejich náplň a klíčové pojmy, získané znalosti a dovednosti, hlavní prameny a vazby a souvislosti s jinými tématy.

Sylabus

Předmět zahrnuje níže uvedená témata. Jejich konkrétní obsah je vymezen ve zveřejněném vzdělávacím plánu.

Obecná část finančního práva

- základní finanční kategorie
- finanční nauky
- pojem, účel, předmět, principy a obsah finančního práva
- subjekty finančního práva
- postavení a systém finančního práva
- prameny finančního práva
- dozorové postupy ve finančním právu
- následky porušení finančního práva

Zvláštní část finančního práva

- měnové právo

- devizové právo
- právo finančního systému
- bankovní právo
- pojišťovací právo
- právo kapitálového trhu
- rozpočtové právo
- AML právo

Literatura (studijní opory)

Základní literatura:

1. KARFÍKOVÁ, Marie a kol. Teorie finančního práva a finanční vědy. Praha: Wolters Kluwer, 2018. 356 s. ISBN 978-80-7552-936-7.
2. VYBÍRAL, Roman a kol. Praktikum finančního práva. 3. vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, 2022. 190 s. ISBN 978-80-7380-894-5.

Ostatní literatura:

1. HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. Finanční a daňové právo. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2024. 526 s. ISBN: 978-80-7380-944-7.
2. BOHÁČ, Radim. Daňové příjmy veřejných rozpočtů v České republice. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2013, s. 332. ISBN 978-80-7478-045-5.
3. KARFÍKOVÁ, Marie, Vladimír PŘIKRYL, Roman VYBÍRAL a kol. Pojišťovací právo. 2. přepracované vydání. Praha: Leges, 2018. ISBN 978-80-7502-271-4.
4. MARKOVÁ, Hana a Radim BOHÁČ. Rozpočtové právo. Praha: C. H. Beck, 2007, 248 s. ISBN 978-80-7179-598-8.
5. MARKOVÁ, Hana. Finanční hospodaření územních samosprávných celků, Beroun: Eva Rozkotová - IFEC, 2008. 152 s. ISBN 978-80-87146-08-8.
6. NĚMEČEK, Eduard. Mezinárodní měnový systém, Praha: Karolinum, 2000. 247 s. ISBN 80-246-0081-1.
7. JANOVEC, Michal. Finanční trh a jeho stabilita. Praha: Wolters Kluwer, 2023. 184 s. ISBN: 978-80-7676-597-9.

Komentářová literatura:

1. RÝDL, Tomáš, Josef BARÁK, Luděk SAŇA a Petr VÝBORNÝ. Zákon o České národní bance. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 344 s. ISBN: 978-80-7478-622-8.
2. LIŠKA, Petr, Karel DŘEVÍNEK, Štefan ELEK, Petr KOTÁB a Tomáš RÝDL. Zákon o bankách. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 668 s. ISBN: 978-80-7552-385-3.
3. SMUTNÝ, Aleš, Vlastimil PIHERA, Pavel SÝKORA a Tomáš CUNÍK. Zákon o bankách. Komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2019. 888 s. ISBN: 978-80-7400-764-4.

4. BERAN, Jiří, Tomáš NÝDRLE a Dalibor STRNADEL. Zákon o platebním styku. Praha: Wolters Kluwer, 2020. 1000 s. ISBN: 978-80-7598-788-4.
5. PŘIKRYL, Vladimír a Jana ČECHOVÁ. Zákon o pojišťovnictví. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 500 s. ISBN: 978-80-7552-546-8.
6. JEMELKA, Luboš, Tomáš CHUDÝ, Olga KOČOVÁ a Dita KOMÁRKOVÁ. Zákon o distribuci pojištění a zajištění. Praha: Wolters Kluwer, 2022. 496 s. ISBN: 978-80-7552-354-9.
7. HUSTÁK, Zdeněk, Jan ŠOVAR, Michal FRANĚK, Aleš SMUTNÝ, Klára CETLOVÁ, Daniela DOLEŽALOVÁ. Zákon o podnikání na kapitálovém trhu. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2012. 1032 s. ISBN: 978-80-7400-433-9.
8. ŠOVAR, Jan, Aleš KRÁLÍK, Jiří BERAN, Daniela DOLEŽALOVÁ a kol. Zákon o investičních společnostech a investičních fondech. Komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 1720 s. ISBN: 978-80-7478-783-6.
9. LASÁK, Jan, a kol. Zákon o dluhopisech. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2025. 704 s. ISBN: 978-80-7400-967-9.
10. HLAVINOVÁ, Markéta, Jaroslava PILÍKOVÁ a Viktor KABEŠ. Zákon o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestní činnosti a financování terorismu. Komentář. 3. vyd. Praha. C. H. Beck, 2022. 552 s. ISBN: 978-80-7400-860-3.
11. LANKAŠ, Zdeněk. Rozpočtová pravidla. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2025. 372 s. ISBN: 978-80-286-0193-5.

Základní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod (vybraná ustanovení)
2. zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance
3. zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky
4. zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky
5. zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu
6. zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla)
7. zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
8. zákon č. 23/2017 Sb., o pravidlech rozpočtové odpovědnosti
9. zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní)
10. zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole)
11. zákon č. 231/2025 Sb., o řízení a kontrole veřejných financí
12. zákon č. 21/1992 Sb., o bankách
13. zákon č. 136/2011 Sb., o oběhu bankovek a mincí
14. zákon č. 370/2017 Sb., o platebním styku

15. zákon č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti
16. zákon č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví
17. zákon č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi
18. zákon č. 277/2013 Sb., o směnářenské činnosti
19. zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu
20. zákon č. 240/2013 Sb., o investičních společnostech a investičních fondech
21. zákon č. 15/1998 Sb., o dohledu v oblasti kapitálového trhu a o změně a doplnění dalších zákonů
22. zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

Ostatní právní předpisy (v aktuálním znění):

1. zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky
2. zákon č. 239/1992 Sb., o Státním fondu kultury České republiky
3. zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizi (vybraná ustanovení týkající se Státního fondu kinematografie)
4. zákon č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury
5. zákon č. 211/2000 Sb., o Státním fondu podpory investic
6. zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu
7. Smlouva o fungování Evropské unie
8. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2018/1046, kterým se stanoví finanční pravidla pro souhrnný rozpočet Unie
9. rozhodnutí Rady č. 2020/2053, o systému vlastních zdrojů Evropské unie
10. zákon č. 420/2004 Sb., o přezkouvání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
11. zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek
12. zákon č. 215/2004 Sb., o úpravě některých vztahů v oblasti veřejné podpory a o změně zákona o podpoře výzkumu a vývoje
13. vyhláška č. 421/2001 Sb., o rozpočtové skladbě
14. zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech
15. zákon č. 170/2018 Sb., o distribuci pojištění a zajištění
16. zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech
17. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 575/2013 ze dne 26. června 2013 o omezitelných požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky
18. zákon č. 374/2015 Sb., o ozdravných postupech a řešení krize na finančním trhu
19. zákon č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem
20. zákon č. 427/2011 Sb., o doplňkovém penzijním spoření

21. zákon č. 377/2005 Sb., o finančních konglomerátech
22. zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru
23. zákon č. 84/2024 Sb., o trhu s nevýkonnými úvěry
24. zákon č. 31/2025 Sb., o implementaci předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu (zákon o digitalizaci finančního trhu)
25. vyhláška č. 274/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o oběhu bankovek a mincí
26. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/751 ze dne 29. dubna 2015 o mezibankovních poplatcích za karetní platební transakce
27. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1230 ze dne 14. července 2021 o přeshraničních platbách v Unii
28. nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2015/847 ze dne 20. května 2015 o informacích doprovázejících převody peněžních prostředků
29. nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2019/980 ze dne 14. března 2019, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1129, pokud jde o formát, obsah, kontrolu a schválení prospektu, který má být uveřejněn při veřejné nabídce cenných papírů nebo jejich přijetí k obchodování na regulovaném trhu
30. sdělení Federálního ministerstva zahraničních věcí č. 569/1992 Sb., o Dohodě mezi Českou a Slovenskou Federativní Republikou a Nizozemským královstvím o podpoře a vzájemné ochraně investic

Požadavky ke kontrole studia (pravidla předmětu)

Obecná pravidla

1. Klasifikovaný zápočet z předmětu je možné získat úspěšným absolvováním seminářů z předmětu v zimním semestru nebo absolvováním klasifikovaného zápočtu formou celokatederního testu.

Absolvování klasifikovaného zápočtu na semináři

2. Na seminářích je možné získat celkem 100 bodů, z čehož 35 bodů je za průběžnou práci během semestru, a to za správná řešení zadaných příkladů nebo průběžné testy, a 65 bodů za závěrečný test.
3. Vedoucí semináře zadá příklady za 20 bodů a průběžné testy za 20 bodů, tj. celkem za 40 bodů.
4. Průběžné testy lze plnit výhradně prezenčně v seminární skupině, do které je studující zapsán ve studijním informačním systému.
5. Příklady a průběžné testy nelze opakovat či nahrazovat. Nahradit je lze pouze ve výjimečných a odůvodněných případech, které studující bezodkladně doloží vedoucímu semináře.
6. Vedoucí semináře určí, zda je možné při průběžných testech a při závěrečném testu používat právní předpisy a jiné pomůcky.

7. Závěrečný prezenční test se koná v zápočtovém týdnu. V případě, že studující hodlá získat klasifikovaný zápočet na semináři, musí se ve studijním informačním systému přihlásit na termín klasifikovaného zápočtu vypsany pro termín semináře, na který je zapsán. V opačném případě mu nebude složení závěrečného testu umožněno.
8. Pro studující, kteří jsou na zahraničním studijním pobytu a hodlají absolvovat klasifikovaný zápočet na semináři, platí tato pravidla:
 - musí se zapsat do seminární skupiny, která je pro ně určena,
 - výuka formou konzultací probíhá distančně ve skupině MS Teams,
 - průběžné testy budou plněny distančně,
 - závěrečný test musí konat prezenčně v souladu s pravidly pro nevyjíždějící studující.

Absolvování klasifikovaného zápočtu formou celokatederního testu

9. Celokatederní test může studující konat nejvýše třikrát bez ohledu na to, zda se pokusil získat klasifikovaný zápočet na semináři.
10. Celokatederní testy se konají vždy ve zkouškovém období zimního semestru s tím, že jsou vypsány tři termíny v průběhu zkouškového období.
11. Celokatederní testy se konají formou písemného testu v počítačovém programu Moodle s využitím nástroje Safe Exam Browser.
12. Předmětem celokatederního testu jsou všechna témata zahrnutá do předmětu Finanční právo I (viz sylabus a vzdělávací plán).
13. Celokatederní test se skládá z otázek typu SBA (single best answer).
14. Z celokatederního testu je možné získat max. 65 bodů, přičemž body za průběžnou práci během semestru se připočítávají, tj. maximálně lze získat 100 bodů.
15. Při skládání celokatederního testu je možné používat kalkulačku a právní předpisy přístupné prostřednictvím příslušných vybraných webových stránek.
16. Časový limit pro vypracování celokatederního testu je 60 minut.

Hodnocení klasifikovaného zápočtu

17. Student je klasifikován v návaznosti na počet získaných bodů takto:

Počet bodů	Klasifikace
alespoň 85	výborně
alespoň 72	velmi dobře
alespoň 60	dobře
méně než 60	neprospěl/a

prof. JUDr. Radim Boháč, Ph.D., v. r.
garant předmětu